

## U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Tomáše Herce v právní věci žalobce: **Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, se sídlem Körnerova 219/2, Brno, zast. JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Vodičkova 704/36, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2024, č. j. MD-11166/2024-220/13, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Ředitelství silnic a dálnic s. p.**, se sídlem Čerčanská 2023/12, Praha 4, zast. JUDr. Martinem Janouškem, advokátem se sídlem Na Pankráci 1683/127, Praha 4, v řízení o kasačních stížnostech žalovaného a osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2024, č. j. 10 A 77/2024-106, o návrzích žalovaného a osoby zúčastněné na řízení na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

### t a k t o :

- I. Kasační stížnosti žalovaného **se nepřiznává** odkladný účinek.
- II. Kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení **se nepřiznává** odkladný účinek.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **je povinna** zaplatit soudní poplatek za rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku ve výši **1 000 Kč** do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.

### O d ů v o d n ě n í :

[1] Na základě žádosti stavebnice (osoby zúčastněné na řízení) zahájil žalovaný řízení o povolení stavby *Dálnice D49, stavba 4901 Hulín-Fryšták* v rozsahu jedenácti stavebních objektů. Do řízení se jakožto dotčená veřejnost podle § 3 písm. i) bodu 2. zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon EIA“), přihlásil žalobce. Žalovaný usnesením ze dne 19. 12. 2023, č. j. MD-37343/2023-910/9, rozhodl, že žalobce není účastníkem řízení, proti čemuž se žalobce bránil rozkladem. V řízení o rozkladu ministr dopravy rozhodnutím ze dne 5. 8. 2024, č. j. MD-10645/2024-510/8, zrušil usnesení žalovaného o vyloučení žalobce ze stavebního řízení z důvodu nepřezkoumatelnosti jeho usnesení. Věc však z důvodů uvedených dále nevrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[2] Ode dne 1. 1. 2024 přešla věcná působnost na Dopravní a energetický stavební úřad, který dne 8. 2. 2024 vydal stavební povolení pro požadovaných jedenáct stavebních objektů.

Proti rozhodnutí stavebního úřadu podal žalobce odvolání, které žalovaný zamítl žalobou napadeným rozhodnutím jako nepřijatelné. Dle žalovaného nebyl žalobce oprávněn odvolání podat, vyšel přitom z vyjádření Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 23. 5. 2024, č. j. KUZL 47484/2023, dle jehož názoru nepodléhá žádný z povolovaných stavebních objektů posouzení ve zjišťovacím řízení podle zákona EIA. Stavební řízení o daných objektech tedy není navazujícím řízením ve smyslu § 3 písm. g) zákona EIA.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil správní žalobou, kterou městský soud shledal důvodnou, zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[4] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) se podanou kasační stížností domáhá zrušení napadeného rozsudku. Kasační stížnost spojil s návrhem na přiznání jí odkladného účinku. Ten odůvodnil tím, že první část dálnice D49 „úsek od začátku stavby do MÚK cca v km 10 u Martinic“ již byla otevřena, ačkoliv není stavební povolení zrušeno, pozbylo právní moci, jelikož se stavební řízení vrátilo do odvolacího řízení. Sám stěžovatel přiznává, že vyhovět návrhu na přiznání odkladného účinku podaného správním orgánem není obvyklé, nicméně se nejedná o předem vyloučenou situaci, a odkázal na usnesení NSS ze dne 18. 2. 2016, č. j. 10 As 9/2016-24, ve věci kolaudace stavebních objektů prvního a druhého bloku JE Temelín. Nynější věc je dle jeho názoru s věcí desátého senátu velmi podobná. Na zprovozněném úseku dálnice se nachází některé z povolovaných stavebních objektů, a sice protihlukové stěny a odlučovače ropných látek, které mají chránit životní prostředí. Podstata těchto stavebních objektů je taková, že chrání obyvatelstvo před hlukem a vody před znečištěním, jedná se tedy o veřejně prospěšné stavby. Stěžovatel odkázal na část žaloby, v níž žalobce uvedl, že dané stavební objekty nezpůsobují žádné významné vlivy na životní prostředí. V souzené věci proto není spor o skutkové zjištění, že stavební záměr nemá negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tedy nemůže být v rozporu s důležitými veřejnými zájmy ani způsobit újmu žalobci.

[5] Osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatelka“) taktéž podala proti napadenému rozsudku kasační stížnost, kterou stejně jako stěžovatel spojila s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Svůj návrh odůvodnila tím, že na dané stavební objekty již bylo vydáno Dopravním a energetickým stavebním úřadem stavební povolení, zároveň je možné čtyři stavební objekty, a sice dva odlučovače ropných látek a dvě protihlukové stěny, předčasně užívat v souladu s rozhodnutím téhož správního orgánu ze dne 18. 12. 2024, č. j. R/2024/77361/5, jelikož jsou součástí již zprovozněného úseku dálnice D49. Samotná stavba je liniovou dálniční stavbou, která má za cíl odvést silniční provoz z dopravně zatíženého centra zlínské aglomerace, především z měst Zlín, Otrokovice, Holešov a Fryšták. Zprovoznění stavby v celé její délce bude mít důležitý přínos pro životní prostředí obyvatel stávající zástavby a zajistí další rozvoj České republiky. Celkové náklady na výstavbu dálnice D49 stavby 4901 činí 6,5 mld. Kč. Stěžovatelka předpokládá zprovoznění zbývajících částí dálnice v červnu letošního roku, přitom je zcela zásadní dokončení provizorního napojení, kdy tento stavební objekt je rozdělen do pěti dílčích objektů. Zhotovitelé předpokládají provádění prací na provizorním napojení (SO 189.1, pozn. NSS) v měsících březen až květen letošního roku. Nepřiznáním odkladného účinku by byla znemožněna další realizace stavby, což bude mít následky časové a ekonomické. Napadený rozsudek může také představovat nebezpečný *precedens* v otázce účastenství veřejnosti – ekologických spolků v řízeních, která nepovažují správní orgány za řízení

pokračování

navazující ve smyslu § 3 písm. g) zákona EIA. V důsledku nemožnosti dokončení celé stavby dle předpokládaného harmonogramu vznikne stěžovateli škoda ve výši 100 000 až 150 000 Kč denně. Ačkoliv si je stěžovatelka vědoma, že důvodem pro přiznání odkladného účinku nemohou být dopady do právní sféry jiných osob, je nutné v nynější věci uvážit rovněž celospolečenské dopady, fakticky je převážná část stavby dokončená a nehrozí další zásahy *do práv životního prostředí*. Dle metodiky stěžovatele přinese celá stavba 4901 dálnice D49 celospolečenský benefit vyčíslený na částku 1,945 milionu Kč denně, přičemž neuvedení celého úseku do provozu snižuje tuto částku o 0,911 mil Kč až 1,555 mil Kč za den. Zastavení samotné realizace stavby pak nevratným způsobem zasáhne do práv stěžovatelky tak, že dojde k zakonzervování stavby a k oddálení splnění jejích závazků.

[6] Stěžovatelka se ve vyjádření k návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ztotožnila s jeho obsahem, zejména zdůraznila uvedení prvního úseku do provozu a s tím související nutnost dokončení provizorního napojení a zprovoznění celého úseku dálnice.

[7] Stěžovatel uvedl, že nemá námitek k návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jelikož sám podal stejný návrh.

[8] Žalobce se k návrhům na přiznání odkladného účinku kasačním stížnostem stěžovatelů nevyjádřil.

[9] Kasační stížnost podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, užije přiměřeně § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem (srov. též usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS, odst. [24]). Není přitom možné obecně vymezit případy, v nichž se § 73 odst. 2 s. ř. s. použije. Nejvyšší správní soud musí vždy posoudit, zda stěžovatel uvádí skutečnosti, které dokládají možnost vzniku jeho nepoměrně větší újmy oproti jiným osobám (srov. usnesení NSS ze dne 25. 1. 2024, č. j. 9 As 13/2024-47, odst. [14]).

[10] K přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je proto nutné naplnit tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Vznik takto chápané újmy nadto musí být v příčinné souvislosti s výkonem či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí krajského soudu (usnesení rozšířeného senátu č. j. 10 Ads 99/2014-58, odst. [24] a [26]).

[11] Otázkou návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v případě, kdy návrh podává žalovaný správní orgán, se již Nejvyšší správní soud zabýval (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006-49, č. 1255/2007 Sb. NSS, nebo nověji usnesení č. j. 10 As 9/2016-24, odst. [7]). Přiznání odkladného účinku kasační

stížnosti žalovaného je vyhrazeno ojedinělým případům, za které lze považovat situace, kdy by nepřiznání odkladného účinku způsobilo závažné důsledky.

[12] Stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku uvedl, že dálnice a stavby s ní související jsou veřejně prospěšné, zároveň čtyři stavební objekty (dva odlučovače ropných látek a dvě protihlukové stěny) jsou součástí již zprovozněného úseku dálnice a chrání obyvatelstvo před hlukem a vody před znečištěním. Posuzovaný záměr tedy nemá dle stěžovatele negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví. Stejně jako v usnesení č. j. 10 As 9/2016-24 nezpochybnil napadený rozsudek technickou způsobilost stavebního záměru, a tedy není důvod pro odkladný účinek nepřiznat.

[13] Aby stěžovatel dostal své povinnosti tvrdit a prokázat vznik újmy, musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj výkon rozhodnutí znamenal, z jakých konkrétních okolností vznik újmy vyvozuje a za jak intenzivní by takovou újmu pociťoval. Musí prokázat, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma musí být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní (viz např. usnesení NSS ze dne 6. 6. 2022, č. j. 4 As 136/2022–50, odst. [8], či ze dne 15. 12. 2022, č. j. 5 As 313/2022–59, odst. [9], či ze dne 25. 5. 2023, č. j. 9 As 77/2023–131, odst. [7]).

[14] Nejvyšší správní soud má za to, že stěžovatel vůbec nenaplnil podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Především neunesl břemeno dostatečně konkretizovaného tvrzení, natož břemeno důkazní. Stěžovatel nikterak nespecifikoval újmu, jež by mu měla nepřiznáním odkladného účinku vzniknout, ani že by byla nepoměrně větší než újma hrozící žalobci. Odkaz na veřejnou prospěšnost části z povoloovaných staveb není újmu ve smyslu citované judikatury. Neprokázal tedy splnění již první podmínky, a proto nemohl Nejvyšší správní soud přiznat jeho kasační stížnosti odkladný účinek. Kasační soud pouze dodává, že stěžovatel nenaplnil ani zbylé dvě podmínky, že by jeho újma byla nepoměrně větší, než jaká může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám, a konečně ani že by přiznání odkladného účinku nebylo v rozporu s jiným důležitým veřejným zájmem, konkrétně s veřejným zájmem na ochraně životního prostředí. Zároveň se v posuzovaném případě nejedná o situaci, kdy by nepřiznání odkladného účinku způsobilo závažné důsledky (viz již citované usnesení č. j. 10 As 9/2016-24).

[15] Stěžovatelka v návrhu na přiznání odkladného účinku uvedla, že na dané stavební objekty již bylo vydáno stavební povolení, přičemž čtyři z těchto objektů jsou povoleny k předčasnému užívání, jelikož se nacházejí na již zprovozněném úseku dálnice. Samotná stavba dálnice odvede z centra zlínské aglomerace silniční provoz a odlehčí tak okolním městům. Provizorní napojení dálnice (jeden z povoloovaných objektů, pozn. NSS) je nezbytné pro její celkové zprovoznění, přičemž nepřiznáním odkladného účinku je znemožněna další realizace záměru. Prodlením s dokončením stavby oproti původnímu harmonogramu pak vzniká stěžovatelce denně škoda ve výši 100 000 až 150 000 Kč. Stěžovatelka též namítla, že převážná část stavby je téměř dokončená a nehrozí další zásahy do životního prostředí. Neuvedení celé stavby do provozu snižuje o více jak polovinu výši celospolečenského benefitu. Zastavení stavby zasahuje do práv stěžovatelky, která musí stavbu zakonzervovat, a oddaluje tak splnění vlastních závazků vůči dalším subjektům.

pokračování

[16] Nejvyšší správní soud má za to, že ani stěžovatelka nenaplnila podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V posuzované věci stěžovatelka neunesla důkazní břemeno. Stěžovatelka sice vyčíslila částku denních odpovědnostních nákladů, nicméně již nedoložila, jaký konkrétní dopad do její majetkové sféry by případná nemožnost pokračovat ve stavebních pracích skutečně měla. Vůbec nedoložila, jaká je její aktuální majetková situace. Pouze předložila vyčíslení odpovědnostních nákladů a tzv. celospolečenského benefitu, jak celé stavby dálnice, tak bez možnosti jejího zprovoznění v maximální délce, tj. bez povolovaných staveb. Tím však neprokázala újmu jí vzniknuvší nepřiznáním odkladného účinku.

[17] Kasační soud zároveň nepřehlédl, ostatně na tyto skutečnosti upozorňovali i stěžovatelé, že většina staveb (čtyři odlučovače ropných látek a čtyři protihlukové stěny) jsou stavby prospěšné pro životní prostředí. Nicméně pouze tři z těchto osmi staveb jsou součástí již zprovozněného úseku dálnice (jeden odlučovač ropných látek a dvě protihlukové stěny). Stavby prospěšné pro životní prostředí jsou navíc ve značném nepoměru ve vztahu k rozsahu stavebních prací, významu a velikosti zbývajících stavebních objektů (mimoúrovňová křižovatka, provizorní napojení dálnice na další pozemní komunikace a příjezd k odlučovači ropných látek). V případě těchto staveb existuje jiný konkurující důležitý veřejný zájem, a sice veřejný zájem na ochraně životního prostředí.

[18] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že stěžovatelka neprokázala, že by pro ni měl napadený rozsudek znamenat nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a přiznání odkladného účinku je navíc v rozporu s důležitým veřejným zájmem na ochraně životního prostředí.

[19] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud podle § 107 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. kasačním stížnostem odkladný účinek nepřiznal. Tímto usnesením soud nepředjímá, jaké bude meritorní rozhodnutí ve věci samé.

[20] Třetím výrokem tohoto usnesení Nejvyšší správní soud uložil stěžovateli zaplatit soudní poplatek. Povinnost zaplatit soudní poplatek v souvislosti s návrhem na přiznání odkladného účinku vzniká až rozhodnutím soudu o tomto návrhu. Poplatek je splatný do tří dnů od právní moci tohoto usnesení (viz § 7 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů). Podle položky č. 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou citovaného zákona, činí výše soudního poplatku 1 000 Kč.

[21] Soudní poplatek lze zaplatit:

- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: 3703-46127621/0710, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný variabilní symbol, který byl přidělen pro identifikaci platby, je: 1090400125.

**P o u č e n í:** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. ledna 2025

JUDr. Radan Malík  
předseda senátu

